

Od 21. januarja do 7. februarja Marku Sosiču v poklon

- Pred premiero krstne uprizoritve *Meja sneženja*

Nezamejeno polje za igro

Dramaturginja **Marinka Poštrak** piše, da je drama *Meja sneženja* "kvintesenca brezkompromisnega obračuna Marka Sosiča s svojim občutkom krivde in seveda s svetom, ki je pozabil na solidarnost in nezadržno drsi v razidem, ksenofobijo in šovinizem." Temo bo obravnavala uprizoritev režiserja Gorana Vojnovića, ki bo na sporedu od 21. januarja na odru Slovenskega stalnega gledališča Trst, februarja pa bo gostovala pri koproducentih v Prešernovem gledališču Kranj.

ROSSANA PALIAGA

V tej zgodbi o družinskih vezeh, odnosih, prekarnih službah, staranju v dobi odtujenosti in osamljenosti nastopajo igralci **Borut Veselko**, **Primož Forte**, **Nikla Petruška Panizon**, **Živa Selan**. Kostume je podpisala **Jelena Proković**, sceno **Marco Juratovec**, glasbo **Tamara Obrovac**, luč **Jaka Varmuž**, asistent režije pa je **Francesco Borch**, ki prvič sodeluje v tej vlogi s tržaškim gledališčem.

"Besede Marka Sosiča prikrivajo več, kot razkrivajo in njegove replike so polne slutnje tega, kar se nahaja za njimi. Besedilo zato odpira ogromno, nezamejeno polje za igro, ne le igro igralcev, marveč igro vseh ustvarjalcev predstave. Vsi smo se lahko igrali, vsi smo lahko raziskovali, iskali, tipali, preizkušali, a le dokler smo dajali vprašanju prednost pred odgovori, le dokler smo si dopuščali biti nevedni," pravi **Goran Vojnović**, ki bo s to predstavo debitiral kot gledališki režiser in dodal umetniški kamenček v mozaik svojega ugle-

dnega življenjepisa filmskega režiserja, scenarista in pisatelja.

Z igralsko ekipo in asistentom režiserja pa smo sestavili mozaik vtisov, ki ustvarjalni proces, ki bo pripeljal do te nove premiere, predstavlja z različnih in osebnih zornih kotov.

Borut Veselko: Avtor je moral najti poseben pogum

"Prebral sem romane Marka Sosiča, in ko sem dobil ta tekst v roke, sem spoznal novo plat, ki je nisem znal predvideti ali čutiti. Gre za skrite vsebine, zaradi katerih je moral avtor verjetno najti poseben pogum, da je lahko nekaj takega dal iz sebe na papir," pove **Borut Veselko**.

"Stvar, ki me v gledališču najbolj zanima, je doživljati stvari, s katerimi v svojem življenju ne bi želel imeti izkušenj. Vsaj premišljevanje o teh stvareh pa je nujno, da bi človek dosegel neko čustveno, bolj kot racionalno ali intelektualno širino. Zanimajo me liki, ki so od mene drugačni. Lik, ki ga odigram v tej predstavi, je odraz neke šibkosti, mogoče celo bolečine, iz katere izhajata nestrpnost in agresivnost. Vsakič ko se nam zgodi nekaj slabega, se znajdemo na razpotju: ali se odločimo za stvar, ki bo nam in drugim olajšala življenje, ali pa skušamo samo sebi olajšati življenje na račun nekoga drugega. V prvem primeru potrebujemo seveda malo več truda, energije. Pomembno je to, da bi ljudje, ki se najdejo na takih križiščih, imeli vzorce, po katerih bi razumeli, da se ne smejo odločati za drugo smer," še doda Veselko.

Nikla Petruška Panizon: Kam z življenjem in željami?

"*Meja sneženja* odraža čisto Markov stil in poetiko, z zelo prepoznavnimi elementi. V tem tekstu mu je uspelo na pinterjevski način zgostiti dramaturško učinkovito poetično žilico, ki je drugje bolj izrazito zaznamovala njegova dela," ugotavlja igralka Nikla

Petruška Panizon. " Lahko bi rekli, da tukaj najdemo manj besed, preseñetljivo pa celo več poetike. Moj lik, Ida, je starejša sestra, ki dejansko od otroštva prevzame vlogo mame v tej družini. Spoznamo jo v življenjski fazi, ko se ji ne dogajajo pozitivne stvari, ko ponovno zavrti 'film' matere in njene žalosti. Na tem precepu, ko opazuje tudi senilnost očeta in je kot ptica, ujeta med lastnim in družinskim življenjem, se mora končno odločiti, kam z lastnim življenjem in željami."

Primož Forte: Temeljni motivi Sosičevega ustvarjanja

"Vprašanje migracij, odnosi v družini, gradnja mostov med različnimi ljudmi in nenehno spraševanje o lastnem obstoju in umestitvi le-tega v okolje so motivi, ki so bili stalnica v Markovem ustvarjanju. Deloma je te motive črpal tudi iz lastnega življenja in izkušenj. Tako je tudi pri tem tekstu. Tako da po vsebinski plati drama vsekakor sledi njegovi poetiki in odraža njegovo osebnost," pove Primož Forte, ki v predstavi igra lik Ivana. Kot pove, gre za sina, ki v sebi skriva neomadeževano srce ter se želi odseliti od tiranskega očeta in zaživeti po svoje, toda zaznamovan je z družinsko tragedijo v otroštvu, kar mu preprečuje, da bi se zares osamosvojil. "Goran Vojnović, režiser moje generacije, ki se na svoji ustvarjalni poti kvarja s podobnimi dilemami kot avtor, le da črpa iz rahlo drugačnega okolja, je te svoje izkušnje in poglede uporabil pri režiji predstave. S svojo ekipo je odlično ponotranjil avtorjevo sporočilo in upam, da bo Marko ponosen na nas," strne igralec.

Živa Selan: Močna, človeška pripoved

"Imamo veliko srečo, da sta tako Marinka kot Goran velika poznavalca Markovega opusa. Predstavila sta nam s temeljitim pristopom tako avtorja kot osebo, saj sta ga tudi poz-

nala. Tako smo veliko stvari laže in globlje razumeli. Dramaturginja nam je predlagala v branje tudi odlomke iz drugih del, na primer iz romana *Ki od daleč prihajaš v mojo bližino*. Ukvarjali smo se s celotnim opusom, ker je s svojimi glavnimi motivi sežet v tem tekstu. Tako smo tudi laže razumeli in povezovali pomen vsakega elementa znotraj drame,” pravi Živa Selan. “Liki so čudoviti, originalni, zelo človeški, polni napak in lepih stvari, nikoli enoznačni. Najbolj so me presunili, ker mi je ljuba tematika težavnih družin. Koliko bolečine je skrite v nesrečnem odraščanju in družinski strukturi! Ksenofoben del mi ni osebno najpomembnejši v tem besedilu. Zanima me, kako se lahko razsuti odnosi znotraj ene družine selijo na drugo, kako zaradi ene toksične osebe nastradajo še sorodniki. *Meja sneženja* je zelo močna, človeška pripoved.”

Francesco Borchì: Spoštljiv odnos do duše in značaja besedila

“Izhajam iz igralske izkušnje, zato mi je sodelovanje na drugi strani zelo koristno, saj iz te perspektive razumeš veliko več. Ko si na odru kot igralec, velikokrat ne razumeš čisto preprostih navodil režiserja in sprašuješ stvari, za katere bi lahko sam našel odgovor,” prizna Francesco Borchì. Doda, da gre za izjemno zanimivo poklicno, osebno in kolektivno izkušnjo tudi zaradi lepega vzdušja znotraj ekipe: “Z Goranom sem delal že večkrat, tudi v filmu *Piran-Pirano*, kjer sem igral lik Markovega sina (zaradi tega me še bolj veseli sodelovati v tej predstavi!), in moram priznati, da je sposoben izbrati primerne osebe, da lahko ustvari idealno delovno okolje. Njegov pristop je profesionalen, resen, poglobljen, natančen, hkrati pa mu uspe držati vajeti človeških odnosov. Ko se pojavi problem, je on prvi, ki najde rešitev. Njegov pristop k besedilu *Meja sneženja* je zelo spoštljiv do duše in značaja tega besedila, a najde tudi prostor za nujno režijsko interpretacijo. Ohranil je poetično in hkrati realistično naravo drame, kot tudi tanko surrealno nit, ki jo zaznamuje od začetka do konca. Scenograf Marco Juratovec je zato ustvaril to posebno

strukturo, ki jo sestavljajo različna okna, kar vodi pripoved na pol poti med resničnostjo in nadrealizmom in zagotovo vabi igralce, da se vživijo v to atmosfero.” •

Scenograf Marco Juratovec je z inštalacijo različnih oken uokviril zgodbo Meje sneženja. Igralci, režiser Goran Vojnovič in drugi člani ustvarjalne ekipe se veselijo skorajšnje premiere, saj je bilo tudi vzdušje na vajah zelo prijetno.